

**Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет
Кафедра філософії та суспільних наук**

**«Гендер. Екологія. Здоров'я». До 75-річчя
видання книги «Друга стаття» (1949) Сімони
де Бовуар**

*Матеріали
VIII Міжнародної міждисциплінарної науково-
практичної конференції, м. Харків, 24–25 жовтня 2025 р.*

Харків 2025

**Ministry of Health of Ukraine
Kharkiv National Medical University
Department of Philosophy and Social Sciences**

**Gender. Ecology. Health. To the 75th anniversary of the
publication of the book “The Second Sex” (1949) by
Simone de Beauvoir**

*Proceedings of the VIII International Interdisciplinary Scientific
and Practical Conference, Kharkiv, October 24–25, 2025*

Kharkiv 2025

ББЛ 60.542.21
УДК 314.334.43
Г 34

Друкується за рішенням вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 16 від 27.11.2025 р.

Редакційна колегія:

Наконечна Оксана Анатоліївна, докторка медичних наук, професорка
Карпенко Катерина Іванівна, докторка філософських наук, професорка
Абашнік Володимир Олексійович, доктор філософських наук, професор

Г3 Гендер. Екологія. Здоров'я. До 75-річчя видання книги «Друга стать» (1949) Сімони де Бовуар: матеріали VIII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Харків, 24–25 жовтня 2025 р.) / ред. кол.: О. А. Наконечна, К. І. Карпенко, В. О. Абашнік. Харків: ХНМУ, 2025. 223 с.

UDC 314.334.43

LBC 60.542.21

G34

Published by the decision of the Academic Council of
Kharkiv National Medical University.
Protocol # 16 of November 27, 2025

G 3 Gender. Ecology. Health. To the 75th anniversary of the publication of the book “The Second Sex” (1949) by Simone de Beauvoir: Proceedings of the VIII International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference (Kharkiv, October 24–25, 2025) / editor. col.: O. A. Nakonechna, K. I. Karpenko, V. O. Abashnik. Kharkiv: KhNMU, 2025. 226 p.

Збірка репрезентує результати наукових зусиль молодих науковців та спеціалістів у галузі гендерних досліджень, екології, медицини, філософії, соціології, історії з навчальних закладів України, а також вчених із зарубіжних країн, зокрема, з Австрії, Франції, Італії, Великої Британії, Німеччини, США, Іспанії. Доповіді присвячені різним аспектам питань гендеру, екології та здоров'я. Окрема секція доповідей висвітлює студентські дослідження. Для науковців, викладачів, аспірантів та всіх зацікавлених.

©Автори, 2025

Програма VIII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції
Program of the VIII International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference

24–25 жовтня 2025 р., о 10.00 год.

Конференція зареєстрована у «Переліку наукових конференцій МОН України на 2025 рік», сертифікат УкрІНТЕІ №376 від 7 квітня 2025 р.

October 24–25, 2025, 10.00 a.m.

The conference is registered in the “List of scientific conferences of the Ministry of Education and Science of Ukraine for 2025”, UkrINTEI certificate No. 376 dated April 7, 2025.

ПОРЯДОК РОБОТИ / WORK PROCEDURE

Time: This is a recurring meeting Meet anytime

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/87275077744?pwd=2r0aRQpcFaxt2qbkYN6baIMwun89uP.1>

Meeting ID: 872 7507 7744

Passcode: 2025

Реєстрація учасників / Registration of participants	09.30 – 10.00
Пленарні засідання / Plenary sessions	10.00 – 13.00
Секційні засідання / Sectional sessions	13.00 – 16.30
Закриття конференції, висновки / Closing of the conference, conclusions	16.30 – 17.00

РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ / CONFERENCE REGULATIONS

Доповідь на пленарному засіданні / Report at the plenary session	до 15 хвилин up to 15 minutes
Доповідь на секційному засіданні / Report at the sectional session	до 10 хвилин up to 10 minutes
Відповіді на запитання / Answers to questions	до 3 хвилини up to 3 minutes

ОФІЦІЙНІ МОВИ КОНФЕРЕНЦІЇ – українська, англійська, німецька.

THE OFFICIAL LANGUAGES OF THE CONFERENCE are Ukrainian, English, German.

також з мисленням, яке відбувається не тільки через логіку та раціональність, а й через душевні стани. Душа відіграє роль у здатності уявляти, а таємниця творчості та нових винаходів полягає не у накопиченні знання як такого, а в суб'єктивній здатності переживати це знання у антропологічному вимірі.

Крім того, душа має ключове значення у трансформації наших емоційних станів. Патія вводить нас у життєвий досвід і, наче лакмусовий папірець, сигналізує про наявність душі.

Навіть якщо саєнтисти перестали вірити в існування душі, проблема душі залишається важливою та змістовною для аналізу — від практичної користі: як людина усвідомлює себе, свої почуття, внутрішні конфлікти, етичні проблеми та творче мислення, до метафізичної ролі душі, що визначає її онтологічний статус, за яким слідує велика кількість висновків, пов'язаних із розумінням того, що справді є необхідним, а що – минушим.

Список використаних джерел

1. Damasio A. The quest to understand consciousness. TED Talks. URL: https://www.youtube.com/watch?v=LMrzdk_YnYY
2. Hart, D. B. All Things Are Full of Gods: The Mysteries of Mind and Life. New Haven: Yale University Press, 2024. 528 p.
3. Августин Св. Сповідь / пер. з лат. В. Бойко. Харків: Фоліо, 2024. 352 с.
4. Гусерль Е. Картезіанські медитації: Вступ до феноменології / пер. з нім. В. Кебуладзе. Київ : Темпора, 2021. 304 с.
5. Дацюк С. Інакший Світ / Блог. Українська Правда. URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/612876a4ac24f/>
6. Європейський словник філософій: лексикон неперекладностей / під ред. Б. Кассен / пер. з франц. Том перший. Київ: Дух і Літера, 2011. 576 с.
7. Манюк О., Хомяк О. Дискусія про розрізнення науки як форми пізнання та редукаціонізму-фізіологізму як ідеології та квазірелігії. URL: <https://youtu.be/rVq1bm7FcQU>
8. Честертон Г. К. Вічна людина / пер. з англ. О. Гладкий. Львів: Свічадо, 2020. 344 с.
9. Юнг К. АІОН. Нариси щодо символіки самості / пер. з нім. Є. Котюк. Львів: Астролябія, 2016. 432 с.

ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ

Дяченко Марина Сергіївна, PhD, доцент, доцент кафедри педіатрії №2

Усенко Світлана Георгіївна, кандидатка медичних наук, доцентка, доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

(Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна)

Гендерна компетентність є суттєвою складовою сучасної медичної практики, яка виходить за межі простого розрізнення біологічних категорій статі. Вона

відображає інтегровану сукупність знань, навичок і професійних установок, необхідних для забезпечення високоякісної та недискримінаційної медичної допомоги.

Для медичних працівників гендерна компетентність передбачає здатність до аналізу й усвідомлення того, як біологічна стать (sex) та соціальний гендер (gender) впливають на показники здоров'я, перебіг захворювань, доступність медичних послуг та ефективність лікування. Центральними аспектами такого розуміння є аналіз гендерних стереотипів, а також їх вплив на особливості взаємодії між пацієнтом і лікарем [1, 2].

Ігнорування гендерних факторів може призвести до низки негативних наслідків, серед яких неправильна діагностика, зниження ефективності терапевтичних заходів і погіршення загального стану здоров'я пацієнтів. Як приклад можна зауважити, що симптоматика серцевого нападу у жінок часто відрізняється від стандартних проявів даного стану у чоловіків, а ментальні захворювання також мають різні клінічні прояви в представників різних гендерних груп.

Основними компонентами гендерної компетентності є пристосування медичної практики до розуміння гендерних аспектів у контексті здоров'я. Зокрема, до таких компонентів належить вивчення особливостей гендерної медицини, що включає аналіз біологічних відмінностей між чоловіками та жінками, таких як метаболізм лікарських засобів або реакція на стресові ситуації.

Лікарям важливо усвідомлювати, як соціальні ролі, культурні традиції та очікування впливають на поведінкові аспекти, пов'язані зі здоров'ям, наприклад, схильність чоловіків до ризикованих вчинків чи затримка у зверненні за медичною допомогою. Глибокі знання про особливості здоров'я спільноти ЛГБТК+ та інтерсекційність, що враховує взаємозв'язок гендерної ідентичності з такими характеристиками, як етнічна приналежність, вік чи інвалідність, є також важливими для підвищення рівня розуміння та підтримки пацієнтів.

Комунікація фахівців передбачає здатність вибудовувати довірливі стосунки, використовувати толерантну та недискримінаційну мову, а також відкрито обговорювати чутливі питання, пов'язані з гендерною ідентичністю та сексуальністю.

Лікар має володіти здатністю розпізнавати й долати власні гендерні упередження, уникаючи опори на стереотипи під час діагностики та лікування. Необхідним є також індивідуальний підхід: створення планів лікування, які враховують не тільки медичні аспекти, але й соціальні та психологічні потреби пацієнта, пов'язані з його гендерною ідентичністю.

Діагностичні помилки, зокрема недооцінювання гендерно специфічних симптомів, таких як нетиповий прояв болю при інфаркті міокарда у жінок, становлять значний ризик для вчасної та коректної постановки діагнозу. Подібне ігнорування може спричинити затримку у встановленні правильного діагнозу або помилку в його визначенні.

Проблеми неефективного лікування часто виникають через нехтування біологічними відмінностями, наприклад особливостями метаболізму лікарських засобів серед різних груп населення. Це може призводити до неправильної розрахованої дози препаратів або виникнення серйозних побічних ефектів, що вимагають додаткового втручання.

Психологічний вплив гендерних упереджень: Гендерні стереотипи здатні спричиняти ігнорування лікарями скарг пацієнтів або недбале ставлення до них, що підриває рівень довіри та знижує ймовірність звернення за медичною допомогою у майбутньому.

Проблеми зазначені вище, можна розв'язати шляхом інтеграції гендерної компетентності у медичну практику:

1. Освітній компонент: включення курсів і модулів із гендерної медицини та гендерної чутливості у навчальні програми медичних університетів.

2. Безперервна професійна освіта: запровадження систематичних тренінгів і семінарів для чинного медичного персоналу з метою підвищення рівня знань і навичок у сфері гендерних аспектів охорони здоров'я.

3. Клінічні протоколи та стандарти: розробка та впровадження діагностичних і лікувальних протоколів, що враховують гендерну специфіку, у повсякденну медичну практику.

4. Формування безпечного середовища: стимулювання відкритого обговорення теми гендерної рівності у закладах охорони здоров'я, а також створення механізмів зворотного зв'язку, які дозволяють пацієнтам повідомляти про факти дискримінаційного ставлення.

Список використаних джерел

1. https://ratinggroup.ua/research/ukraine/gendernye_rol_i_stereotipy.html
2. <https://spilnoteka.org/wp-content/uploads/2024/04/genderna-kompetentnist-medpersonalu.pdf>

PHILOSOPHY, HISTORY, AND ENVIRONMENTAL HUMANITIES: THE MAIN CHALLENGES OF THE POST-END-OF-HISTORY ERA / ФІЛОСОФІЯ, ІСТОРІЯ ТА ЕКОЛОГІЧНА ГУМАНІТАРИСТИКА: ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ЧАСУ ПІСЛЯ «КІНЦЯ ІСТОРІЇ»

Mishalova O. / Мішалова Олена Віталіївна, кандидат філософських наук, міжнародний науковий співробітник кафедри філософії-I (Логіка та епістемологія), доцент кафедри філософії Криворізький державний педагогічний університет (Україна), Рурський університет в Бохумі (м. Бохум, Німеччина)

(1) "One is not born, but rather becomes, a woman. No biological, psychological,

Зміст

Content

Програма VIII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції / Program of the VIII International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference	4
Пленарні та секційні доповіді / Plenary and sectional reports	
Наконечна О. А. ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	21
Piccolo, Pina. WOMEN'S IMAGINATION AGAINST ECOCIDE: THE INDESTRUCTIBLE PORCELAIN OF POETRY AND IMAGE IN THE WORK OF CONTEMPORARY UKRAINIAN POETS AND FILMMAKERS	23
Бойченко М. І. ЖИТТЯ СІМОНІ ДЕ БОВУАР ЯК ЕКСПЕРИМЕНТ: ДОСВІД СПІВІСНУВАННЯ ТАЛАНОВИТИХ ОСОБИСТОСТЕЙ	40
Утюж І. Г. ФЕМІНІЗАЦІЯ ЯК СОЦІАЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ: ВІД ЕКЗИСТЕНЦІЙНОГО АНАЛІЗУ СІМОНІ ДЕ БОВУАР ДО ПЕРФОРМАТИВНОСТІ ДЖУДІТ БАТЛЕР⁴⁸	44
Бойко А. І. ВИКЛИКИ ДЛЯ ФІЛОСОФІЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ВІД ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДО КРИЗИ РАЦІОНАЛЬНОСТІ	47
Havlin T. REBUILDING NATURE, RESTORING STRENGTH: ENVIRONMENTAL RECOVERY AND RESILIENCE IN UKRAINE	50
Опарін О. А. ЖІНКА В ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ: МЕДИКО-ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	56
Nekrasova N. O. PSYCHOTHERAPEUTIC SUPPORT FOR WOMEN EXPERIENCING WAR. FROM IDENTITY CRISIS TO GROWTH	57
Карпенко К. І. ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМ СІМОНІ ДЕ БОВУАР ЯК ФІЛОСОФСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ РОЗРОБКИ ТЕОРІЇ ФЕМІНІЗМУ	59
Голубович І. В., Тихомірова Ф. А. ГЕНДЕРНА ПРОБЛЕМАТИКА В ЕКОЛОГІЇ: ФЕМІЦИД, УРБІЦИД ТА ЕКОЦИД У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	61
Райт Р. ЩО ТАКЕ ІСТОРІЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА?	65

Pin I. V. <i>SIMONE DE BEAUVOIR AND THE GENDERED NATURE OF TALKING TO ONESELF: A CORPUS-BASED APPROACH</i>	68
Гужва А. А. <i>ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК ШАНС ДЛЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ</i>	73
Сирова Г. О., Лапшин В. В., Чаленко Н. М., Козуб С. М. <i>ХІМІКО-МЕДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ</i>	76
Yeryomenko G., Bezditko T. <i>GENDER-RELATED PECULIARITIES IN THE PERCEPTION OF PATIENT CARE IN COPD PATIENTS</i>	77
Горецька А., Завгородня Н. І. <i>ГЕНДЕРНО ЧУТЛИВИЙ ПІДХІД ДО РЕАБІЛІТАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	79
Бухенау Ш. <i>ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ В ЕПОХУ ПРОСВІТНИЦТВА</i>	82
Бережна А. В., Чумаченко Т. О. <i>ВПЛИВ ДОВКІЛЛЯ НА АНТИМІКРОБНУ РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ЗБУДНИКІВ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ: ОГЛЯД ПРОБЛЕМИ</i>	85
Куцепал С. В. <i>КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	88
Сухарєва Л. П. <i>ФІЛОСОФІЯ СВОБОДИ СІМОНІ ДЕ БОВУАР ЯК ПІДРУНТЯ ІДЕЇ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ</i>	90
Сичова В. В., Литвинов М. А. <i>НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ</i>	92
Сиромолот Г. Ю. <i>ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	95
Shcherbyna M. <i>UNEQUAL KNOWLEDGE, UNEQUAL HEALTH: ADDRESSING GENDER GAPS IN STEMM</i>	98
Денисенко В. В. <i>ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ТА ПРАКТИЦІ</i>	101
Шильман М. Є., Широков К. В. <i>(НЕ)МЕДИКАЛІЗОВАНА «ЖІНКА»</i>	104
Martynenko N. M. <i>WAR: GENDER CHALLENGES FOR UKRAINIAN SOCIETY AND PUBLIC HEALTH</i>	107
Марущенко О. А. <i>ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ БАР'ЄРІВ ТА ПЕРСПЕКТИВ</i>	109
Омельченко В. <i>АЛЛА ГОРСЬКА: ЛІДЕРКА СМИСЛІВ, МИСТКИНЯ СВОБОДИ, ЖІНКА В КРАСІ ЇЇ ПРАВДИВОЇ ПРОЯВЛЕНОСТІ</i>	112

Фесенко Г. Г. <i>ГЕНДЕРМЕЙНСТРИМІНГ ДЛЯ ВІДБУДОВИ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ: ВІЗІЇ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ДОСВІДУ ВІДНЯ</i>	116
Омельченко В. В. <i>ГЕНДЕРНІ ЧИННИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ЖІНОК: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</i>	121
Алексєєнко Р. В., Рисована Л. М. <i>ГЕНДЕРНА ЧУТЛИВІСТЬ У СУЧАСНІЙ МЕДИЦИНІ</i>	124
Фідровська М. Г. <i>СУБ'ЄКТИВНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ФАКТОРИ УСПІХУ ЖІНКИ. РЕЗУЛЬТАТИ ФІЛОСОФСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ</i>	126
Романенко А. В. <i>РАДЯНСЬКА ЖІНКА ТА МОДА: КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ</i>	128
Абашнік У. В. <i>ГЕНДЕРНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФЕНОМЕНУ ЖАХЛИВОГО У ЯПОНСЬКОМУ КІНО</i>	130
Жеронкін А. В. <i>ФІЛОСОФІЯ ЕМОЦІЙ ТА МЕДИЦИНА: ПЕРСПЕКТИВА ВЗАЄМОДІЇ</i>	136
Gerasymenko O. I. <i>THE INFLUENCE OF GENDER STEREOTYPES ON THE FEATURES OF ENVIRONMENTAL BEHAVIOUR</i>	138
Bohachova O. S., Strelnikova K. O., Vash O. A. <i>IATROGENIC BOTULISM IN COSMETIC INJECTION PROCEDURES: PUBLIC AWARENESS IN UKRAINE</i>	141
Завгородній І. В., Літовченко О. Л., Лисак М. С., Коваль С. В. <i>ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА У ЖІНОК СУСПІЛЬНО ВАЖЛИВИХ ПРОФЕСІЯХ</i>	144
Сирова Г.О., Чаленко Н. М., Козуб С. М. <i>ЕКОЛОГІЧНА КАТАСТРОФА ВІЙНИ: ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	148
Москвін Я. В. <i>ПАТІЯ В КОНТЕКСТІ ФІЛОСОФСЬКОГО ПІДХОДУ ДО РОЗУМІННЯ ДУШІ</i>	150
Дяченко М. С., Усенко С. Г. <i>ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ</i>	152
Mishalova O. <i>PHILOSOPHY, HISTORY, AND ENVIRONMENTAL HUMANITIES: THE MAIN CHALLENGES OF THE POST-END-OF-HISTORY ERA</i>	154
Толстов І. В. <i>СОЦІО-КУЛЬТУРНА МОДЕЛЬ ПРИЗНАЧЕННЯ ЖІНКИ</i>	158
Асмут Х. <i>ФІЛОСОФІЯ ПРИРОДИ ШЕЛЛІНГА</i>	162